

Factsheet Treasure

(Targeting the REduction of pLAsTic oUtlow into the NoRth sEa)

Februari 2025

Vanaf 1 juni 2023 t/m 31 mei 2026 loopt het project Treasure onder het Interreg programma North Sea Region van de Europese Unie. IVN Natuureducatie en Stichting De Noordzee zijn (al jaren samenwerkend in Schone Rivieren) partner in Treasure en hebben de Maasdelta als Living Lab ingebracht in het project.

In het Living Lab wordt de aanpak van zwerfafval in het gebied met diverse stakeholders ontwikkeld. Onderzoek wordt uitgevoerd, samenwerking wordt gestimuleerd, nieuwe (preventie-)maatregelen worden getest en reeds ontwikkelde maatregelen worden verder geïmplementeerd. Het project is nu halverwege en in deze factsheet wordt een overzicht gegeven van de stand van zaken.

ONDERZOEK GOVERNANCE & POLICY

De Hogeschool Rotterdam, het lectoraat Klimaat & Water en de opleiding Watermanagement, heeft in 2024 een onderzoek met betrekking tot governance en policy uitgevoerd. Dit onderzoek brengt in kaart hoe binnen de Nederlandse overheid structuren zijn opgezet ten aanzien van aanpak van plastic zwerfafval in water en welke beleid hiervoor is opgesteld. Voor het onderzoek in de Maasdelta zijn 9 interviews afgenomen onder stakeholders op overheidsniveau: Ministerie van Infrastructuur en Water Management, Rijkswaterstaat, provincie Zuid-Holland, waterschap

Hollandse Delta, 4 gemeenten (Altena, Moerdijk, Goeree Overflakkee en de Hoeksche Waard) en Staatsbosbeheer. Tevens is door middel van een bureaustudie onderzocht hoe de Kaderrichtlijn Marien (KRM) en de Richtlijn voor Single-Use-Plastic (SUP) in Nederland zijn geïmplementeerd.

De uitkomsten van de interviews en bureaustudie zijn geanalyseerd en gestructureerd aan de hand van de building blocks for good water governance (zie figuur). De belangrijkste conclusie en aanbevelingen zijn:

- Meer centrale sturing, coördinatie en communicatie is nodig en verantwoordelijkheden en taken dienen duidelijk verdeeld te worden op regionaal niveau langs een rivier, geïnitieerd door waterschap, provincie of gemeente
- Europese/nationale wet- en regelgeving doorvertalen naar regionaal en lokaal niveau en daarbij kansen van de Omgevingswet onderzoeken en benutten
- Beschikbare data openbaar maken, vergelijking mogelijk maken, in gezamenlijkheid nieuwe data genereren met betrekking tot plastics afval in rivieren
- Veel onduidelijkheid over voorwaarden UPV-SUP-middelen mbt verantwoording, resultaat- of inspanningsverplichting, capaciteit.
- Samenwerking buiten overheid zoeken met private partijen en burgers en over de grenzen heen, gezien rivieren elders ontspringen.

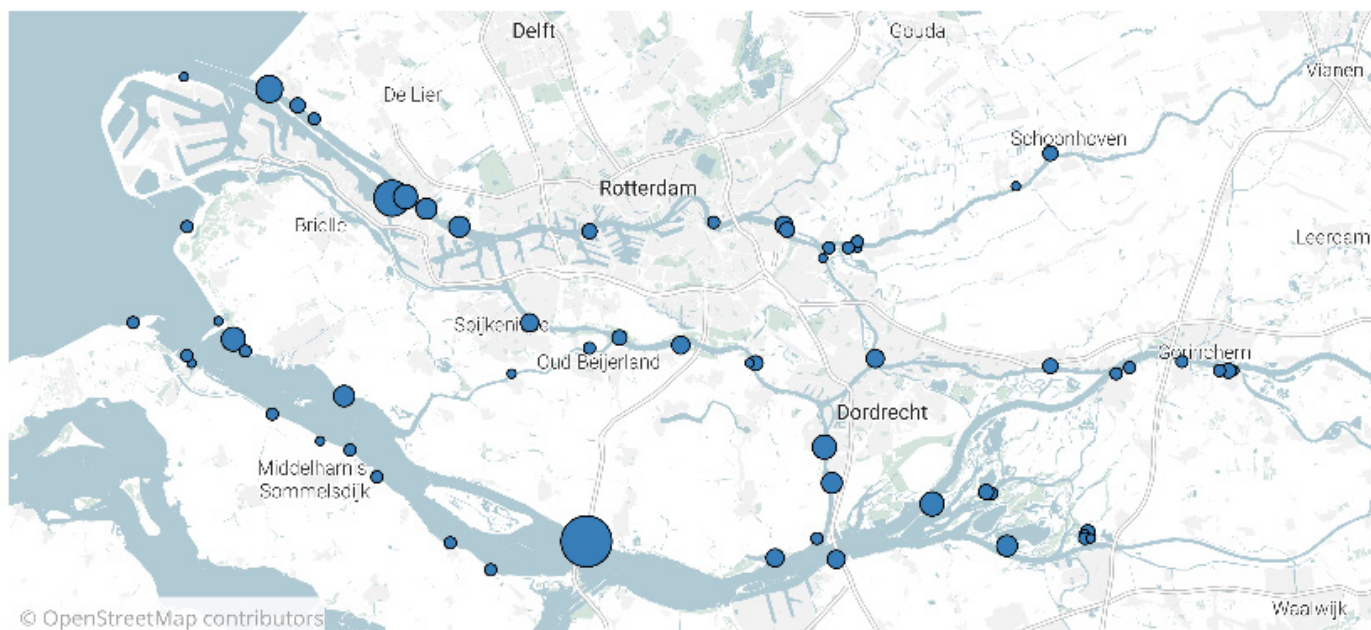
De samenwerking tussen gemeenten, provincies, waterschappen, terreinbeheerders en maatschappelijke organisaties in de Schone Maasdelta is een goede basis om de aanbevelingen uit het onderzoek verder vorm te geven. In het vervolg zal worden ingezet op het aanhaken van bedrijven en branche organisaties en het verder uitwerken van een structuur voor de samenwerking.

DATA VERZAMELING EN ANALYSE

In het najaar van 2023 en het voor- en najaar van 2024 zijn in het gebied van de Maasdelta en Rotterdam/Rijnmond op circa 60 locaties de oevers van de rivieren onderzocht op de samenstelling van zwerfafval volgens de methode van Schone Rivieren.

Maasdelta and Rijnmond, Clean Rivers monitoring, spring 2024

Total number of litter items found during the spring 2024 Clean Rivers monitoring round. The size of the circles indicate the relative number of litter items found on a 100 m riverbank stretch.

© OpenStreetMap contributors

Gemaakt met ANP/LocalFocus

Bron: TREASURE - Schone Rivieren

SCHONE RIVIEREN

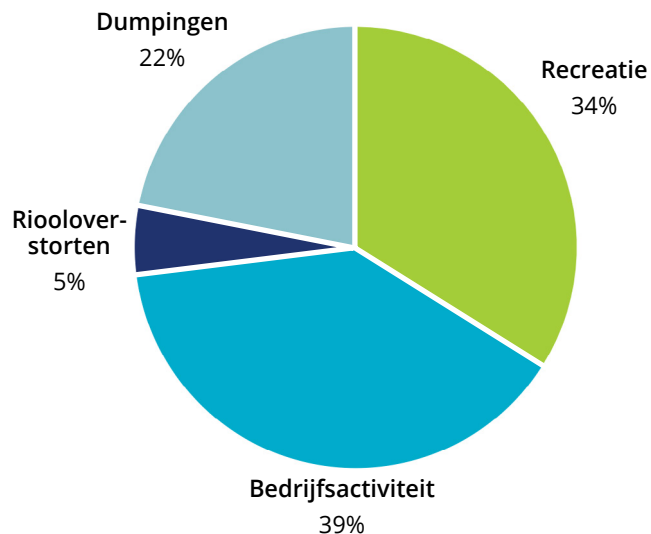
Uit de resultaten blijkt dat 39% van de gevonden afvalitems afkomstig is van bedrijfsactiviteiten (zoals piepschuim van bouwplaatsen en vispluis van beroepsvisserij) langs en op het water. 34% van de gevonden items is afkomstig van de recreatie (plastic flesjes en doppen, blikjes, snoep-, snack en chipsverpakkingen, sigarettenfilters). 5% komt via riooloverstorten in het water (wattenstaafjes en sanitaire doekjes) en 21% is direct gedumpt huishoudelijk afval of bedrijfsafval. Het zwerfafval komt dus langs diverse routes in het water en dit vraagt om een diverse aanpak, waarin samenwerking tussen de stakeholders belangrijk is.

PREVENTIE EN GEDRAGSVERANDERING

Een belangrijke pijler in het Treasure project is preventie en gedragsverandering. Door de partners en stakeholders in het project worden preventiemaatregelen ontwikkeld en geëvalueerd. In de Biesbosch is sinds 2022 de campagne "Samen houden we de Biesbosch schoon" in uitvoering om de hoeveelheid zwerfafval vanuit de recreatie terug te dringen. De resultaten hiervan worden in het kader van het Treasure project geëvalueerd en op basis daarvan worden verbeteringen doorgevoerd. De evaluatie wordt in 2025 afgerond en de campagne wordt op een andere recreatie locatie met veel overlast van zwerfafval toegepast. Inmiddels is een tweede locatie, de Hitsertse kade in Zuid-Beijerland hiervoor gekozen. Verder worden in 2025 samen met de stakeholders in het gebied preventie aanpakken ontwikkeld voor piepschuim op bouwplaatsen en bedrijventerreinen en peuken bij horeca gelegenheden en in de natuur.

Bronnen van zwerfafval

Mede mogelijk gemaakt door: